

מחמתי המלחמה של מצביאי רוסיה

הגנרליסימוס אלבסנדר סובורוב

על תכניות במלחמה ועל ביצוען

הכנת תכניות והסברתן

- אין די בכך, כי למפקדים ראשיים בלבד תיודע תכנית הפעולה. הכרחי הוא כי אותה תכנית תהא שרויה תמיד גם במחשבותיהם של המפקדים הנמוכים יותר, למען ינהגו את הגייסות בהתאם לה. גדולה מזו: אפילו מפקדי בטליונים, גונדות פרשים או פלוגות חייבים לדעתה משום אותה סיבה עצמה — ואפילו סמלים וטוראים. כל איש צבא חייב להבין את תימרונו, ואין הסודיות אלא אמתלה — המזיקה יותר משהיא מועילה. הפטפטן — בין כך וכך יבוא על ענשו.
- „פחות פרטים ודקדוקים בנאומים אל חיילים“.

גמישות ויזמה בביצוע

- „כילויס קיסר — כן, אף אני איני עורך תכניות חלקיות מפורטות; אני משקיף על הדברים רק בכללותם; סופת המקרה תמיד משנה את תכניותינו, המחשבות למפרע“.
- „זוהי ההוראה הכללית למסע ההתקפה... ואלו כל הפרטים יהיו תלויים במסיבות, בתבונתם, יכולתם, אומץ-לבם ותקיפותם של רבוצי מפקדי היחידות“.
- (בפשיטה רבתי על מחנות התורכים ליד טורטוקאי)
- „כל מסע מלחמה — שונה הוא מחברו...“.
- „הריני ממליץ לכבוד מעלתו על כושר החלטה שלם. גנרל הנך! אני — מרחוק, ולא אוכל לצוותך על דבר. אחרת — מביש היה הדבר; אתה הנך האיש במקום. שמור על מהירות, תנופה, מכה בזירה...“
- (ממכתבו אל גנ' גרף פרוז במסע פוילן, 1794).

על הזמן במלחמה: יזמה, תנועה, תנופה

- „יש לצוד אחר הרגע החומק... רגע אחד מכריע בגורל המערכה...“
- „אני פועל לא לפי שעות, כי אם לפי דקות“.
- „מוטב לי אלפיים — שלושת אלפים חיילים בשדה, — מאשר עשרים — שלושים אלף בחיל-מצב“.
- „הנצחון תלוי ברגלים, ואלו הידים — רק כלי-שרת של הנצחון הנם“.
- „צעד אחורנית — מות“.
- „במבטים — לא תכבוש מבצר“.
- „הנה, האויב אינו מצפה לנו; סבור הוא כי אני מרחק מאה פרסאות... ואנו פתאום עליו, כרדת שלג על האש. יסתחרר עליו ראשו — ואתה תקוף, במה שבאת, במה ששם אלוהים בכפך... הק, דקור, הדוף, נתק, אל תחמיץ ידך!“
- „להכות בשטף קדימה, במצעדים ללא-חניות-לילה, להכות את האויב בלילה — דבר זה מוכיח את יכולתו של מנהיג להשתמש בנצחון לא בשביל להזיז, אלא בשביל להתימד בו. אשר לפוריות בדו"חים — בכך ניתן לו לאדם לאמץ-ידו גם לאחר שכיילה מעשיו“.

על ההגנה ועל הנסיגה

התמורות במושגי סובורוב — וכושרו לגמישות-מחשבה

- „כל חיי לא ידעתי נסיגה ולא הגנה“.
- „השפעותיהן של הנסיגות על החייל — מזיקות תמיד“.
- „אל נא יחשבו — רגלים ופרשים כאחד — על מבצעי-נסיגה“.
- „אל נסיגות מכוערות...“
- (מהוראת-החרוזים של סובורוב לגנרל האוסטרי מלס, 1799)

• "הרי לך יפוי-כוח מלא ממני — באם יתגלה אי-שיויון בכוחות — לסגת לאחור בעוד מועד". (מהוראת סבורוב לנסיך בגרסיון, הצר על מצודת סרבלה באיטליה, 1799)

• "האויב מתקדם מכיוונים של אקוי, סילבנו, נאוי, ארקואטה. המשמרות הקדמיים, העומדים על הדרכים הנ"ל חייבים להשיג ידיעות נאמנות על האויב; לעמוד צריך רק לפני פלגות חלשות, אך להשתדל לתפוס שבויים; ואלו לפני כוחות עודפים יש לסגת; כי אין לחכות לשום תגבורת מחיל-הצבא, באשר מטרתנו — למשוך את האויב אל תוך המישור". (מהפקודות לגייסות החונים בפאת רכס-הרים, במסע צפון-איטליה, 1799)

• "אף משמרגייסות אינו צריך להחשב כמבצר; אין בכך בושה — לותר על משמר כזה לאויב העדיף-במספר; נהפוך הוא. היא-היא אמנות-המלחמה: לסגת בזמן, ללא אבידות, ואלו התנגדות תקיפה, לשמירת משמר זה או אחר, היתה עולה ביוקר — וממילא היו נאלצים, בכ"ז, כעבור זמן, להניח אותו לאויב העדיף בכוחו... משמר מבוצר — ניתן לכבושו מחדש; ואלו אבדו אנשים — אין לו תקנה; ולעתים קרובות יקר איש אחד מאותו משמר עצמו". (מהוראות סבורוב לגנרל האוסטרי קראי, שערך גייסותיו לשרשרת "משמרות", נוסח "קורדון")

על ערך החייל ויכולתו

• "החייל-יקר.. כל שטח אינו שווה טיפת-דם אחת שנשפכה ללא צורך".

• "מקום בו עובר צבא-הרים — יעבור בו גם החייל".

הגנרליסימוס יוסף סטלין

אימרות אימפרטגניות:

ואלה התנאים העיקריים לניהול איסטרטגי נכון של מלחמה:

ראשית: ריכוז הכוחות הראשיים... ברגע המכריע, בגזרת-החזית בה רגיש ביותר

האויב לפגיעה...

שנית: בחירתו של הרגע למחלומה המכרעת...

שלישית: ביצועו של הקו שנקבע, מבלי סטות ממנו, על פני כל המכשולים והסיכונים

בהם נתקלים בדרך למטרה.

רביעית: תימרון ברזרבות, שיהא מחושב לאפשרות של נסיגה נכונה, שעה שהאויב

חזק, והנסיגה — בלתי-נמנעת; שעה שברור וידוע כי קבלת הקרב, אשר האויב מנסה לכפותו

עליך, — הפסדה בצדה; שעה שהנסיגה הופכת, נוכח יחסי-הכוחות הנתון, האמצעי היחידי

להוציא את חיל-החלוץ מתחום מכת האויב, ולשמור על הרזרבות אשר מאחריו...

בתרגילים כלל על ארטילריה נגד סוללתית ולמעשה נזכרים בר רק בקרב כאשר פגזי דאויב כבר מתפוצצים מעל לראש ולקח אותה רונחור וחוסר ידיעה דוא בלתי נעים בהחלט

נסיון דמלחמה דאחרונד דוכית שאש אנטי סוללתית מצריכד יחס כוחות של שלושד מול אחד וכשאין לדשיג עדיפות אש כזאת צריכד דטקטיקד של דארטילריד לדיכון על צירוף מאוזן של אש ביידות ומשמעת אש עד אשר תושג דרכרעד זאת ועוד לשם ביצוע משימת אש הארטילריד דנגד סוללתית דא די בדפעלת יחידד בעלת אש וטוח גדול בלבד אלא דרוש גם ארגון יעיל של תצפית ומודיעין כדי לאתר את דמטרות אשר

קרב סכינים

תמודד דדבר אך דעובדד דיא שכמעט ולא נכתב דבר על דשימוש דמעשי בסכין לקרב דמגע באותן דארצות או קבוצות גזעיות שדפגיון משמש נשקו של דפרט נעשד מעט מאוד כדי ללמד את דשימוש בו דסכין נחשב כנשק דאופיני לגזע ולאיוור מסוי מים — וכל אחד ואחד דשתמש בר לפי דבנתו דוא

דסכין דוא דנשק דאידיאלי לקרב דמגע כי ברוב דמקרים לא יספיק דקרבן לדבחין בדחקרבו תו דשימוש דמצוי דוא בחשיכד ובגלל דפעולד דשקטד שלו ינוצל לכל אותם מקרים שדשקט רצוי ברם כן מגיע תורו של דסכין כשאוזלת דתחמושת מכל מקום כל חשיבותד של דסכין דוא בניצול גורם דדפתעד

זריקת חופן עפר לבין עיני דיריב ביד דשמא לית בשעד שדימנית תוקעת את דסכין בבטנו דיצ בלי ספק שלא מן דשיטות דאביריות אך כל דבר דכוציא את דאויב משווי משקלו דרוחני ודפיני דמטד את תשומת לבו או מעוור את עיניו דוא בלי ספק דכרח בשעד שדוא רואד את דלדב דקרב אליו דסכין נועדד לדשמיד את דאויב ומ שום כך אין לדתרגל לדשתמש בר לצורך חידוד עפרון או פתיחת קופסת דשימורים

במלחמת דעולם דאחרונד נוצלד דסכין לשני תפקידים עיקריים דראשון כנשק רזרבי לאותו דרגע שבו דכויבו יתר כלי דנשק ודשני לתפקידים מיוחדים ברם נדרש ביצוע יעיל ושקט דיפנים דיטיבו לדשתמש בנשק זד וכן נוצל ע י יחידות קומנדו או יחידות דפרטיזנים שבאירופד אם כי

לרוב תמצאנד בעורף דאויב נוסף לחוליות דתצפית על דקרקע ולשימוש ברדדאר דכרחי גם ארגון טוב של צופי ארטילריד אויריים אשר דם בבחינת תנאי לפעולד נגד סוללתית יעילד

כוונתנו בדברים אלד דיתד לעורר את תשומת לבו של דקורא לקשר דקיים בין אפקט דנשק ודאפקט דנגדי דנובע ממנו בדדגשד מיוחדת לדש פעתד של פעולת דארטילריד דנגד סוללתית מחסור באמצעי לחימה וארגון מתאימים עלול לגרום לתוצאות דרות אסון ובלתי משוערות מראש כשלונו של אחד דצדדים לרכז את דנשק דדרוש או ריכוזו דבלתי מספיק תוצאתו לרוב ביתרונו של דיריב בשדד דקרב

רוב תצבאות — דן של בנות דברית ודן של מדינות דציר — חילקו לאנשים את דסכין שסיגל לעצמו אותו צבא דרי לא ניתן כל אימון במלחמת סכינים דבר חשוב לגבי דסכין דוא שצריך לבטל מראש את דאפשרות של לחימה בסכין ע י דטלתד לעבר דאויב מעטים דאנשים דמסוגלים לדטיל את דסכין יעבר מטרד מתנועת ולמרחק בלתי קבוע ולפגוע ביעילות זריקת סכינים דיא אמנות דמתאימה לקרקס או לבית שעשועים במעופד מסתובבת דס כין סביב צירד ובאם דמרחק אינו קבוע מעטים דסכינים שחוד לדבם יפגע במטרד נוסף לכך מדי דצבא דעבים מגד אחד ודעובדד שאי פגיעד פי רוש דישארות ללא נשק — מוציאים שיטר זו כדרך לחימה

לסכין גם גורמים פסיכולוגיים דפועלים דן על בעלד ודן על קרבנד ראשית באם לא יראד דחייל את דסכין כנשקו דאישי ספק גדול דוא אם ישתמש בר בשעת קרב (ואף תריד לו דתנגדות פנימית לכך) רובם של דחיילים יבכרו לדשתמש באגרו פידם מאשר לנצל נשק זד שבידם על גורם פסיכולוגי זד חובר לדת בר ודחייל צריך לדגיע לזריזות של שימוש בסכין כשם שעושד דוא זאת בכידון לאדר אימון שיטתי דבנת ערכו של דנשק ושיסוע יחילי אימונים תעלד רוחו דקרביית של דמתאמן יירגיש אף בטחון בנשק שבידו מאידך יש לנשק זד דשפער מכרעת על דאויב דלדב דמנצנץ באור מטיל אימד בלב דמתנגד ומשום כך רצוי מאוד שדלדב יבריק במיוחד אין כמובן גם לזלזל בפניקד דמתעוררת למציאת ידיד